

31. Odpoveď podpredsedníčky vlády a ministerky spravodlivosti Slovenskej republiky L. Žitňanskej na interpeláciu poslankyne Národnej rady Slovenskej republiky S. Shahzad podanú 13. decembra 2016 vo veci Sekundárneho kontaktného miesta pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím na ministerstve

SEKRETARIÁT PREDSEDU NÁRODNEJ RADY SLOVENSKEJ REPUBLIKY		
Dátum zaevidovania: 12-01-2017		
Číslo spisu: PRED 18/2014		
Listy: 1/-	Prílohy: 1/3	
RZ	ZH	LU

Bratislava, 10. januára 2017
Číslo: 51232/2016/13

Vážená pani poslankyňa,

ďakujem Vám za prejavovaný záujem ohľadom fungovania sekundárneho kontaktného miesta na Ministerstve spravodlivosti Slovenskej republiky (ďalej len „ministerstvo spravodlivosti“) pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím. Nižšie si Vám dovoľujem uviesť odpovede k jednotlivým otázkam v poradí, v akom boli Vami položené.

1. Požiadavky Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím boli premietnuté do programového dokumentu s názvom Národný program rozvoja životných podmienok osôb so zdravotným postihnutím na roky 2014 až 2020 (ďalej len „Národný program“). Sekundárne kontaktné miesto pre problematiku vykonávania Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím na ministerstve spravodlivosti zabezpečuje plnenie tých úloh, ktoré mu vyplývajú z Národného programu ako zodpovednému gestorovi a poskytuje súčinnosť pri plnení tých úloh, ktoré sú mu adresované ako spolupracujúcemu subjektu. Viaceré úlohy, resp. požiadavky sa zároveň prelínajú s požiadavkami zo záverečných odporúčaní Výboru OSN pre práva osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „výbor OSN“). Ide napríklad o požiadavky týkajúce sa zabezpečenia prístupnosti, bezbariérovosti a úpravy legislatívy.

2. Kontaktnou osobou na ministerstve spravodlivosti je JUDr. Viera Benčatová, e-mail: viera.bencatova@justice.sk, tel. č.: 02/888 91 300.

3. Ministerstvo spravodlivosti zasiela v zmysle uznesenia vlády SR č. 25/2014 odpočet o plnení úloh Národného programu. Odpočet za rok 2016 má byť zaslaný v termíne do 31. marca 2017. Úlohy, ktoré vyplývajú z Národného programu pre ministerstvo spravodlivosti sa prelínajú s vecnou pôsobnosťou viacerých útvarov vrátane rozpočtových organizácií. Vzhľadom na uvedené sa presný odpočet za rok 2016 bude pripravovať po skončení kalendárneho roka. Poskytnuté informácie tak vychádzajú z odpočtu za rok 2015, ako aj z podkladov, ktoré ministerstvo spravodlivosti poskytlo Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR k obhajobe Východiskovej správy k Dohovoru pred výborom OSN v apríli 2016.

Medzi úlohy splnené úplne alebo čiastočne ministerstvom spravodlivosti možno zaradiť nižšie uvedené úlohy.

Webové sídla súdov a ministerstva spravodlivosti spĺňajú prísne kritéria „blind friendly“ štandardov informačných systémov verejnej správy, ktoré sú upravené v zákone a vo výnose o štandardoch pre

informačné systémy verejnej správy. Zároveň sú tiež všetky anonymizované rozsudky súdov, ktoré sú dostupné na webovom sídle ministerstva spravodlivosti zverejňované v textovo čitateľnom formáte (pdf), čím spĺňajú požiadavky výnosu na „blind friendly“ kritériá.

Čo sa týka otázky bezbariérového prístupu, aktuálne sú všetky sídla súdov fyzicky bezbariérové, s výnimkou okresného súdu Žiar nad Hronom, na ktorom sa potrebné úpravy plánujú vykonať v priebehu roka 2017. V budove ministerstva spravodlivosti a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je taktiež zabezpečený bezbariérový prístup (rampa pri vstupných schodoch do budovy).

Podrobnosti ministerstvo spravodlivosti uvádza pravidelne v odpócte úloh z Národného programu.

V roku 2016 bol tiež na ministerstve spravodlivosti realizovaný projekt s názvom Elektronická zbierka zákonov (Slov-Lex), ktorý je podporený Európskou úniou. Nový systém je od apríla 2016 dostupný, ale aj prístupný pre všetkých používateľov, vrátane osôb so zdravotným postihnutím.

V rámci rekodifikácie procesného práva došlo v oblasti spôsobilosti na právne úkony k výrazným zmenám, ktoré majú za cieľ posilniť postavenie osoby, o spôsobilosti ktorej sa koná. Konkrétne zákon č. 161/2015 Z. z. Civilný mimosporový poriadok (účinný od 1. júla 2016) upravuje konanie o spôsobilosti na právne úkony, v ktorom súd bude môcť rozhodnúť už iba o obmedzení, zmene a navrátení spôsobilosti na právne úkony. Podľa nových procesných pravidiel súd môže rozhodnúť len o: a) obmedzení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, b) zmene obmedzenia spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony, c) navrátení spôsobilosti fyzickej osoby na právne úkony. Zmeny boli vykonané aj v právnej úprave detenčných konaní (konaní o prípustnosti prevzatia a držania v zdravotníckom zariadení).

4. Vzhľadom k tomu, že v právnom poriadku Slovenskej republiky – v Občianskom zákonníku – aktuálne neexistuje výslovná právna úprava podporovaného rozhodovania, ministerstvo spravodlivosti sa plánuje úprave tejto otázky venovať, keďže je ju nevyhnutné upraviť podľa požiadaviek predmetného Dohovoru OSN, ako aj výboru OSN a jeho odporúčaní. Ministerstvom spravodlivosti vytvorená Komisia, ktorej úlohou je pripraviť nový Občiansky zákonník, v rámci ochrany práv dospelých, ako aj v rámci opatrovníckeho či rodinného práva diskutuje aj o návrhoch na zavedenie právnej úpravy podporovaného rozhodovania. Nová právna úprava v procesných kódexoch napriek dikcii § 10 ods. 1 Občianskeho zákonníka už vylučuje možnosť súdu rozhodnúť o, v súčasnosti protiprávnom, pozbavení spôsobilosti na právne úkony, ktoré je v rozpore s ľudskoprávnymi štandardami. Predmetná nová procesná úprava konania o spôsobilosti na právne úkony bude musieť byť následne nevyhnutné zohľadnená aj pri príprave nového Občianskeho zákonníka.

S ohľadom na odporúčanie výboru OSN k zneniu ustanovenia § 12 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý podľa názoru výboru „obmedzuje právo osôb s intelektuálnym a/alebo psychosociálnym postihnutím na uzavretie manželstva“, ako aj znepokojenie výboru OSN nad „nedostatočným poskytovaním podpory deťom so zdravotným postihnutím, aby zostali v rodine a aby sa predišlo ich umiestneniu do zariadení, ako aj nedostatkom opatrení na podporu rodičov so zdravotným postihnutím“ (viď body 65 a 66 záverečných odporúčaní výboru OSN), ministerstvo spravodlivosti aktuálne analyzuje právne možnosti riešenia. Na tento účel ministerstvo spravodlivosti skúma komparácie so zahraničnými právnymi poriadkami tých krajín, ktorým výbor OSN už v minulosti adresoval obdobné odporúčania.

Konkrétnejšie znenie úloh aj s predpokladanými termínmi ich splnenia bude zrejmé až po vypracovaní odpočtu plnenia úloh za uplynulý kalendárny rok, ktorý, ako bolo uvedené vyššie, má byť predložený Ministerstvu práce, sociálnych vecí a rodiny SR v termíne do 31. marca 2017 a následne bude ministerstvom práce, sociálnych vecí a rodiny predložený na medzirezortné pripomienkové konanie a rokovanie vlády.

S pozdravom

Vážená pani
Silvia Shahzad
poslankyňa NR SR
Národná rada Slovenskej republiky
Bratislava